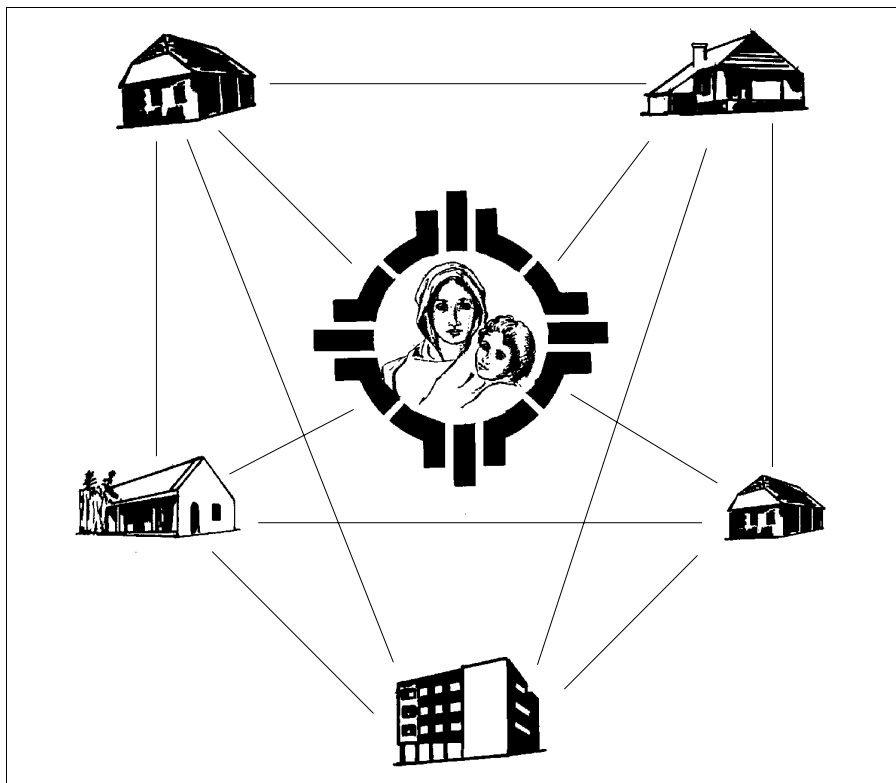

A családod élete az Egyház élete is!

OÁZIS

A schönstatti családmozgalom tájékoztatója

1993. december, III. évf. 4. (11.) szám

GYERMEKÁLDÁS, GYERMEKVÁLLALÁS

Kopogtató

Korunk el van telve a technika vívmányaitól. De léteznek ennél nagyobb alkotások is. Sok technikai alkotás célja nem más, mint kiküszöbölni az egyes emberei gyengeségeket. Vagyis a mennyországban már nem lesz szükségünk rájuk.

Vannak azonban olyan alkotások is, amelyek az angyalokban is tiszteletet ébresztenek. Ilyen egy gyermek. Mert az ember örökké él. Vele az égi táj is meg fog változni. Gyermekünk akkor is élni fognak, amikor az összes technikai csodán csak mosolyogni fogunk. Ők mindig velünk maradnak majd, és nekünk köszönik meg létüket. Ha a gyermekvállalásra gondolunk, akkor a mennyország és az örök élet lebegjen a szemünk előtt, és ne csak arra a néhány nehéz évre koncentráljunk.

* * *

KÖSZÖNJÜK

Szeretnénk ezúton köszönetet mondani mindazoknak, akik anyagilag is támogatták szerkesztői és kiadói tevékenységünket.

ÓÁZIS 1993. december, III. évf. 4. (11.) szám
A Magyar Schönstatti Családmozgalom lapja
Ingyenes katolikus folyóirat

Megjelenik negyedévenként

Felelős kiadó: Gódány Róbert és Rita, 8272 Óbudavár, Fő u. 14. Tel.: 87/348-205
Tipográfia: Palásthy Imre, 8184 Balatonfűzfő, Bugyogóforrás u. 11. fsz. 2.

Szerkesztették:

Csermák Kálmán és Alice	8372 Cserszegtomaj, Rezi u. 17.
Endrédy István és Cecília	1195 Budapest, József A. u. 108.
Gódány Róbert és Rita	8272 Óbudavár, Fő u. 14.
Gábor Miklós	8200 Veszprém, Előd u. 23.
Ther Antal és Ágnes	8247 Hidegkút, Fő u. 68.

A következő számunk témája:

I m a a c s a l á d b a n

Várjuk a családok tapasztalatait, élményeit!
Beküldési határidő: 1994. február 15.

Gyermekáldás

Minden jó dolgot Isten teremtett, ezért a keresztyén ember minden jóban Isten bőkezűségének csodáját, az áldást osztó Isten áldását ismeri fel. Az áldás nemcsak a virágzó jólétet jelenti, hanem Isten jóindulatát is, a szerencsétlenek iránti irgalmát, nagylelkűségét. Az áldás kérés és mondás, mindig az isteni hatalom nyílt megvallását jelenti és hálaadást a bőkezűségért.

A gyermek többféleképpen is Isten áldása. Azáltal, hogy anya és apa lettünk, kiteljesedett személyiségünk, elmélyült házastársi szerelmünk. A gyermek életre hívásában részesei lettünk Isten teremtő és gondviselő hatalmának. A gyermek számára Isten első képviselőivé, képmásává lettünk. A gyermek tiszta, ártatlan lényében állandóan ösztönző példaképet kaptunk: „Ha nem lesztek ilyenek, nem mentek be Isten országába!” Nekünk is olyan lelkesé, bizalommal teljessé és összetartóvá kell válnunk, ahogy azt gyermekeink életében tapasztalhatjuk. Az áldás igazi forrása a szívünkben élő Jézus. A Szentlélek tesz képessé bennünket Jézus befogadására és követésére. Ezért Isten áldása a szó teljes értelmében maga a Szentlélek. Ez az isteni adomány, aki maga is Isten, egymaga jelenti a születést és megújulást, az életet és a termékenységet, a teljességet, az örömet és a szívek közösségét.

Amikor tehát áldást kérünk magunkra vagy bármi javunkra, akkor azt kérjük, hogy lásson el minket Isten az élet gazdagságával és tegyen bennünket termékennyé: az élet forrásává mások számára is. A gyermekáldást az általános keresztyén hivatásunkban ill. a házasságunk eszményében szemléljük.

XI. Pius pápa a Casti Connubii kezdetű enciklikájában így tanít erről bennünket: „...A házasság javai között első helyen áll a gyermek... Hogy a gyermek Isten mekkora jótéteménye és a házasságnak milyen nagy áldása, az kitűnik az ember méltóságából és magasztos céljából. Az ember már eszes természetének kiválóságával is minden más látható teremtményt felülmúl. Még emeli a méltóságot, hogy Isten nem csupán azért akarja az emberek megszületését, hogy éljenek és betöltsék a földet, hanem hogy Őt tiszteljék, megismerjék és szeressék, és Benne örök boldogságukat találják meg az égben. E véggél az embernek Isten kegyelméből a természetfölötti rendbe emeltetése folytán mindent fölülmúl, amit szem látott, fül hallott vagy az ember szívébe fölhatolt. A mindenható Isten erejéből a szülők közreműködésével született gyermek tehát az isteni Jóság kiváló ajándéka és a házasság nemes gyümölcse...” (II. rész 1. fejezet)

II. János Pál pápa a Familiaris Consortio kezdetű apostoli buzdításában így részletezi az egyház tanítását: „...A nemiség, mely által a férfi és a nő kölcsönösen odaadják magukat egymásnak a házastársakra sajátosan jellemző cseleke-

detekkel, egyáltalán nem biológiai tény csupán, hanem az emberi személy legbensőbb magvát érintő valóság.

Az a teljesség, amit a házastársi szerelem megkíván, összhangban áll a tudatos termékenység követelményeivel is. Amikor ugyanis ez a szerelem ember nemzésére irányul, természete szerint múlja felül a pusztán biológiai rendet, és magába zárja mindazokat a személyes értékeket, melyekre szüntelenül és mindkét házafél részéről szükség van ahhoz, hogy házastársi szerelmük megfelelően növekedjék... Isten tervének megfelelően a házasság a nagyobb családi közösség alapja, mert maga a házasság intézménye és a házastársi szerelem a gyermekek világrahozására és nevelésére rendeltetett, és ebben teljeseedik be.

A szeretet belső lényege szerint ajándék, s a házastársi szeretet — miközben a házastársakat elvezeti arra a „megismerésre”, melynek következtében „egy testté” válnak — sem merül ki csupán a házastársak egymásközi kapcsolatában, hiszen alkalmassá teszi őket arra a lehető legnagyobb ajándékozáásra, amellyel Isten munkatársai lesznek egy új emberi élet adományozásában. Így tehát a házastársak, amikor egymásnak adják önmagukat, önmagukon túl magát a gyermeket ajándékozzák egymásnak, mint szerelmük eleven képét, a házastársi egyesülés örök jelét, továbbá saját állapotuknak azt az élő és feloldhatatlan bizonyosságát, melynek következtében édesapa és édesanya lettek.

Amikor a házastársak szülővé lesznek, Istentől egy új feladatot és a vele kapcsolatos felelősség ajándékát kapják. Gyermeük számára ugyanis szülői szeretetüknek az isteni szeretet látható jelévé kell válnia, Isten szeretetének jelévé, „akitől minden atyaság nevét kapja az égben és a földön.” Mindazonáltal nem szabad elfelejteni, ha egy házasságban nem születhet gyermek, emiatt a házastársak élete nem veszíti el az értékét. A testi terméketlenség ugyanis alkalmat szolgáltat a házastársaknak arra, hogy az emberi személy más természetű olyan fontos szolgálatait végezzék, mint pl. az örökbefogadás, a nevelés különféle formái, vagy más családoknak, valamint szegény, ill. nyomorék gyermekeknek nyújtott segítség... A házastársi szerelem termékenységét nemcsak a gyermekek világrahozása jelenti, jóllehet elsősorban ezt értjük rajta, hanem a termékenység jelentése kitágul és magába foglalja az erkölcsi, lelki és természetfölötti élet mindazon gyümölcseit, amelyeket az édesapa és édesanya hivatásának erejéből a gyermekeknek és általuk az egyháznak, illetve a világnak adnak...” (Második rész 1., 4. fejezet, Harmadik rész II.A. 1. fejezet)

Az egyház tanításának fényében világosan látjuk, hogy a mai világban, a környezetünkben és talán sok keresztény tudatának a mélyén is egy másfajta kép van a szerelemről és a gyermekről. A szerelmet elsősorban az örömszerzés eszközünek tekintik és ettől élesen elválasztják a gyermekvállalás kérdését. Ez a hasadás a szerelem leértékelődéséhez, a szexualitás eltúlzásához majd pedig a kiábránduláshoz vezetett. Már XI. Pius pápa az említett enciklikájában ezt a jelenséget a gyermek ellen való támadásként minősíti: „...A gyermeket sokan vak-

merően a házasság kellemetlen terhének nevezik, melytől a házastársaknak óvakodniuk kellene, de nem a tisztességes önmegtartóztatással, amely mindkét házastárs beleegyezésével a házasságban is megengedett, hanem a természettel való visszaélés által...” (III. rész 2. fejezet)

Az idézett két pápai irat, valamint a II. Vatikáni zsinat tanítása is egyhangzóan taglalja a kialakult helyzet okait, sorra cáfolja az elterjedtebb ellenvetéseket, és következetesen síkraszáll a házaselet egységéért, tisztaságáért és értékeiért. Ezek a kiragadott részletek is azt bizonyítják, hogy a gyermekvállalás és a gyermekáldás kérdéseit csak a keresztény házasság-eszmény keretében tudjuk megfelelően megérteni és megoldani. Kentenich atya és Schönstatt lelkiségében nagy súlyt kapott a házasság eszménye ill. a házasság-pedagógia. Az egyház világosan elénk állítja a célt, az eszményt. Kentenich atya, mint vérbeli pedagógus, az eszményhez vezető gyakorlati utat keresi és mutatja. Schönstatt mai apostolai is ezen az úton járnak. Átvették és a körülményekhez, a családok konkrét életéhez alkalmazzák Kentenich atya házasság-pedagógiáját.

Schönstatt abban nyújt segítséget, hogy a házastársi szeretetben feljebb tudjunk emelkedni az alapszintnél, hogy úrrá tudjunk lenni félelmeinken és magunkat kölcsönösen egymás boldogítására szenteljük. Így már az lesz majd a kérdés, hogy mi szolgálja a társam nagyobb boldogságát, hogyan tudjuk együtt Isten akaratát jobban megvalósítani. Vagyis a kezdeményezést egy esetleges újabb gyermek ügyében átengedjük Istennek. Figyeljük az életünk eseményeit, a házasságunkban a Szentlélek kiáradását, amiből biztosan megállapíthatjuk: most valami új kezdődik megint, Isten ismét meg akar áldani bennünket, és a válásunkat várja.

Az áldás

„Gyermekáldás”. Milyen szép szó ez, és a mai magyar nyelvben milyen ritkán használjuk. A másik ehhez hasonló, és sajnos még kevésbé használt kifejezés, az „áldott állapot”. Egy asszony áldott állapotban van. Lehetnek valakinek nehézségei, cipelhet komoly terheket a kilenc hónap alatt, mégis alapvetően áldott, Istentől megszentelt ez az időszak. A „terhesség” kifejezés teljesen elterjedt és elfogadott használata csak a nehézségre utal, mintha ez az időszak csak egy átszenvedni való szükséges rossz lenne, és utal arra is, hogy minél előbb jó lenne megszabadulni ettől a „tehertől”. De a „terhesség” használata az „áldott állapottal” szemben a nyelv változásán keresztül tükrözi az általános elfordulást Istentől, vallástól.

Ha azonban ismét a „gyermekáldás”, „áldott állapot” kifejezések terjednek el a beszélt nyelv, az írott sajtó, vagy akár az orvosi nyelv területén, akkor ez egy apró jele lesz annak, hogy ismét Isten felé fordulunk.

A gyermekvállalás öröme, bánata

Hazánk világviszonylatban az elsők közt szerepel a válásban, az abortuszban; növekszik a hivatalos kötelék nélkül élők száma; a népesség egyre fogy.” Az alacsony születési ráta okát egyes szociológusok abban látják, hogy a fogyasztói társadalomban olyannyira eluralkodott az egoizmus, hogy a társadalom tagjai szívesebben elfogyasztják a társadalom újratermeléséhez szükséges „ráfordítást”, mintsem egy olyan nagy beruházásba fogjanak, mint egy gyermek felnevelése. Így aztán a családok többsége legfeljebb 1-2 gyermeket akar.

A keresztény családokra mégis jellemző a nagycsalád, a sok gyerek. Ennek oka jóval nagyobb mértékben a tudatos gyermekvállalás, mint az Egyház álláspontja a fogamzásszabályozással kapcsolatban. (Az Egyház által egyedülinek elismert természetes születésszabályozási módszer elfogadása és alkalmazása nagy személyes hitet kíván. Nyitott vagyok, megengedem, hogy az Atya — ha akar — beleavatkozzon az életünkbe. Adódhatnak azonban helyzetek és időszakok, amikor ez a hit megfogyatkozik.)

Egy keresztény házaspár számára a gyermek Isten ajándéka, de életre hívásukban mi is közreműködünk, mint a Teremtő eszközei és munkatársai. Az alkotás feletti öröm nyilvánul meg a szülőkhöz gyermekük láttán, aki kettejükből lett egy, egyetlen a sok lehetőség közül, és megismételhetetlen a testvérek sorában. Egy új élet mindig az öröm forrása. Elsősorban az anya fordul önfeláldozó szeretettel parányi, védtelen, gondoskodásra szoruló gyermeke felé, és hasonló ajándékozó szeretetet vált ki a család többi tagjából is. Ez az isteni szeretet mása, feltétel nélkül szeretni, mielőtt még viszonszeretnének.

Egy gyermek jövetele, különösen az első, az örömteli várakozással kezdődik. Vannak családok, ahol ez évekig eltarthat, ha a vágyakozás idejét is beleszámítjuk. Átéltük a választott nép sóvárgását és várakozását a Megváltó iránt a terhesség 9 hónapjában és a Karácsony örömét a szülés, a születés pillanatában. Ez a mi adventünk és karácsonyunk a családunk történetében.

Egy gyermek érkezése alaposan megváltoztatja az édesanya életét. Ez a változás van akinél várva várt, de lehet egészen váratlan is. Egy nem várt, nem kívánt terhesség nem jelent egyben nem kívánt gyermeket is. Azért fontos ezt a két dolgot megkülönböztetni, mert sok asszonnak, akinek természetes, hogy a megfogant gyermeket világra hozza, lelkiismeretfurdalást okoz, hogy nem töltötte el maradéktalan öröm terhessége felismerésének pillanatában. Készek vagyunk elfogadni a Jóisten akaratát, de az elfogadáshoz időre lehet szükségünk. Egy apának ez sokszor könnyebb, hiszen őt igazán csak a születésétől érinti az új jövevény. Ezért fontos, hogy a férj elfogadásával az első perctől támogassa feleségét, segítsen neki az öröm megtalálásában, és az esetleges büntudat leküzdésében. Az asszony terhessége elején az állapotát érzi, és aggódik a felmerülő

nehézségek miatt. Amikor azonban megérzi a gyermek mozdulását, már nem az állapotával törődik, hanem azzal, aki benne van, és akit egyre jobban szeret.

Nincs anya, aki terhessége idején ne gondolna arra, mi lesz, ha gyermeke nem lesz egészséges. Egy súlyosan testileg vagy szellemileg fogyatékos gyermek ellátása az egész család életét átrendezi. Egy fogyatékos gyermekkel kapcsolatban a család állásfoglalását legdöntőbben az édesanya magatartása határozza meg. A sérült gyermek elfogadásáért mindenkinek saját magának kell megharcolnia, és ez a küzdelem nagyon hosszú lehet. Csodálatosképpen a nagykorú testvérek fogadják el legkönnyebben testvérüket olyannak, amilyen, miközben a nagyszülők esetleg évekig úgy viselkednek, mintha ez a gyermek nem is létezne.

A sérülteknek nem sajnálatra, hanem elfogadásra, szeretetre és szeretetből fakadó segítségre van szükségük. Ahhoz, hogy megszeressem őket, meg kell őket ismernem. Velük kapcsolatban meg kell állapítanom saját magamról is, hogy én sem vagyok teljesen ép, nekem is vannak hiányosságaim, fogyatékoságaim. Én is rászorulok mások szeretetére. II. János Pál pápa így buzdít a segítő szeretetre: „Kívánom, hogy az Úr valamennyiőtöknek mondhassa: Teher voltam, s ti hordoztatok, nem hajtottam hasznót és ti értékeltetek, eltorzult voltam és felismer-tetek méltóságomat, születésemtől fogva beteg voltam és igent mondtatok rám.” A sérültek befogadásával mi kapunk ajándékot, mert bennük és általuk megtapasztalhatjuk, megtapinthatjuk és szolgálva szerethetjük a köztünk élő Krisztust.

A lelkünket Istentől kapjuk, és halálunk után Teremtőjéhez tér vissza. Van-nak kicsi lelkek, akik alig időznek el itt a földön. Egy szeretett személy elvesz-tése mindig nagyon fájdalmas, egy gyermek halálakor mindig az eget ostromolja a „Miért?”-kiáltás. Elment és magával vitte a titkot, milyen lett volna, ha felnőtt. Ha születik is utána testvér, az akkor is „másik” lesz, mert ő így volt egyetlen és megismételhetetlen. Isten azonban minden embert megajándé-kozik a feltámadás dicsőségével, és a mennyben talán éppen azok a szülők lesznek „irigylésre méltók”, akiknek ott is lesz karonülő, dédelgethető kisgyerekekük.

A schönstatti családok között sok a nagycsalád, de helye van az 1-2 gyer-mekes és gyermektelen házaspároknak is. Hisszük és valljuk, hogy a házastár-saknak felelősségük tudatában joguk van szabadon dönteni a vállalt gyermekek számát illetően. A II. vatikáni zsinat így fogalmaz erről: „A házastársak Istennel szemben tanulékony tisztelettel, közös tervezéssel és igyekezettel alakítsák ki magukban a helyes erkölcsi ítéletet. Ennek értelmében fontolják meg, mi válik a maguk javára és gyermekeik javára: azokéra is akik már megszülettek, és azoké-ra is, akik előreláthatólag születni fognak; mérlegeljék továbbá a korviszonyok-ból és saját társadalmi helyzetükből adódó anyagi és szellemi létfeltételeket, végül pedig vegyék figyelembe, mit kíván a közjó a családjukban, hazájukban, sőt az egyházban is.” (Gaudium et Spes 50.p.)

Sokan, akik tudjuk mi a nagycsalád, elmondhatjuk, hogy minden teher és ne-hézség ellenére az öröm kimeríthetetlen forrása...

Hány gyermeket akartok?

Sokféle elhangzik ez a kérdés, és sokféle választ adnak rá. Ösztönösen a legtöbben a saját családjuk létszámát tekintik ideálisnak, de vannak, akik valamilyen okból többet vagy kevesebbet akarnak.

Amikor még fiatalemberként először szembekerültem ezzel a kérdéssel, zavarban voltam. A kérdező személyének megfelelően, hol ezt, hol azt mondtam: sokat, amennyit csak el bírok tartani. Más alkalommal pedig a tanácsstalanságomnak adtam kifejezést. Már akkor úgy éreztem, hogy olyan kérdés ez, amire nem lehet előre választ adni. De a tervgazdálkodás és a modern családtervezés korát éltük, és így egy kicsit szégyelltem magam a bizonytalanságomért.

Később láttam családokat, ahol a gyermekek ügye szinte teljesen az asszonyé volt. A férj csak a háttérből asszisztált, neki fontosabb, férfias dolgai voltak. Ez nem tetszett. Amikor megnősültem, kértem is a feleségemet, hogy nálunk ne így legyen. Sokévi házasság után most visszatekintve megállapíthatom, hogy mindegyik gyermekünk a házasságunk egy-egy megújulásához, egy-egy nagy kegyelem kiáradáshoz kapcsolódik.

Az ember mindig attól lesz fáradt, ami éppen van. Most már csodálkozva kérdezzük egymástól a feleségemmel, hogy mitől voltunk annyira kifáradva az első gyermekünkkel. Dehogyan gondoltunk akkor újabb gyerekvállalásra. Egy különös körülménynek kellett jönnie. Mély válságba kerültünk egymással. De Isten kegyelme átegitett rajta. Fájdalmas krízis után ismét egymás mellett döntöttünk, újra egymásra találtunk. Ennek a megújult szerelemnek lett a gyümölcse az újabb gyermekünk. Így telt el néhány év. Úgy éreztük megint, hogy elég. Többet nem bírunk.

Aztán egyszer ismét történt valami. Mint házaspár rátaláltunk a keresett utunkra, a hivatásunkra. Ez a rátalálás túlaradó energiát és szeretetünk megújulását hozta. Szinte titokzatos módon, de ismét termékenyek lettünk a harmadik gyermekünkkel. Úgy gondoltuk ezután, hogy vége, nem lesz több.

Majd az elmúlt években egy új korszak küszöbére léptünk. Jelek, különös események történtek körülöttünk. Mindenfelől éreztük a sürgetést. Megértettük lassan, hogy azt akarja tőlünk Isten, hogy jobban odaadjuk magunkat egymásnak; hogy a saját családjunkért való erőfeszítés álljon az életünk középpontjában. Félelmek és bizonytalankodások közepette újra egymás felé fordultunk. Lassan megnyíltunk és az isteni gondviselésre bíztuk magunkat. Az áldás most sem maradt el...

Hogyan is tudtam volna fiatalként előre megmondani, hogy hány gyermekünk fog születni. Ezek egyike sem egy terv szerint vállalt gyermek volt, hanem a házastársi szeretetünknek egy-egy állomása, megújulása, a Szentlélek kiáradása.

Harmadikra várva

Férj: Még középiskolás koromban hallottam egy szerzetesnőtől: „A Biblia azzal kezdődik, ami az édesanyák méhében történik: a teremtéssel. „Isten lelke lebegett a vizek felett...” A magzatvízben megismétlődik az őstörténet csodája. Ha egy gyermeket váró édesanyát látok, nem lehet nem gondolni a Teremtőre, aki oly látványosan van itt jelen. Ezért, ha kismamát látok, gondolatban mindig térdet hajtok, és a szívem megtelik örömmel.” Ezek a szavak bennem maradtak.

Telt-múlt az idő, megnősültem, s egy napon mi is kaptunk egy kisbabát. Aztán másfél év múlva egy újabb picit. Nagyon örültünk mindkettőjüknek. Különösen nem tervezgettük őket, egyszerűen csak szeretnénk volna, hogy legyenek.”

Feleség: Amióta összeházasodtunk, azt szeretnénk, hogy legyen annyi gyerekünk, amennyit az Úristen ránk mer bízni. Úgy gondoltuk, hogy minden gyerek után felmérnénk maradék erőnket, és így döntenénk a következő gyerek érkezésének idejéről. A születésszabályozást kizárólag az Egyház által javasolt természetes módszerek segítségével végeznénk. Jelenleg épp ezügyben járunk tanfolyamra.

Első gyermekünk házasságunk első évének végén fogant. Sokat imádkoztunk érte. Fontos volt nekem, hogy amíg szoptatom, addig ne legyek pocakos a másoddikkal. Kilenc hónapig szoptattam, utána már nagyon vágytam még egy babára. És hogy csodálkoztunk a férjemmel, hogy a második babánk megszülethetett akkor, mikor a nagy másféléves volt. Nagyon örültünk neki. Mikor a második babánkat „szültük”, (mivel mindkettő „apás” szülés volt), az az érzés futott át rajtam rögtön, hogy milyen rossz lenne, ha nem szülhetnék többet!

Férj: Amikor az első babát hazahoztuk a kórházból, akkor kezdtem felfogni igazán, hogy mi történt. Ez a gyerek most már itt marad közöttünk, ránk lett bízva. Húha...! A nagy öröm mellett jó adag szorongás is volt bennem. Jó apa lesz-e? Fel tudjuk-e „normálisan” nevelni? Kellene egy jó munkahely, nem lesz elég a pénz... S nem utolsó sorban: mi lesz a házasságunkkal, a mi kapcsolatunkkal? Új életforma kezdődött a gyerek betoppanásával. Vége lett az esti közös sétáknak, együttléteknak. Fürdetni kell, etetni, s már éjszaka van... Többé már nem volt olyan hazajönni, mintha „nyaralnék”, otthon kezdődött a „munka”.

Feleség: Kettőnk számára az a kevés idő marad, ami a gyerekek és a mi lefekvésünk között van. És ebbe bele kell, hogy férjen némi házimunka és tanulás. De ezt a művészetet is meg kell tanulni! Izgalmas, csak néha kicsit fárasztó.

Férj: Ránk lett bízva két kis csöppség, akikért együtt aggódhatunk, akiknek együtt örülhetünk s akiktől együtt tanulhatunk. Ha az ember kiégettnek, fáradtnak, besavanyodottnak érzi magát, csak rájuk kell nézni... Ilyeneké a mennyek országa!...

Feleség: Az életformám teljesen megváltozott első gyermekünk érkezése óta. Azelőtt rengeteget dolgoztam. Ez az életmódváltás a legjobbkor jött. A gyermekek érkezésével teljesebb, gazdagabb lett az életem. Biztos vagyok, hogy attól is tartalmasabb lett az életem, hogy nap mint nap „kibonthatom” ezt az új élethelyzetet. Több szerepben mozoghatok, „ügyeskedhetek”, akár egyszerre is, mint feleség, anya, nő, barátnő, szomszéd stb.

Férj: Most várjuk, hogy jöjjön az újabb baba. Nehezen akar megérkezni. Ez a várakozás mutatta meg, hogy nem is olyan természetes, hogy van már két gyermekünk; hogy mennyire nagy kincs az, hogy itt vannak velünk.

A közösség ereje és öröme

Mivel a férjem is, én is nagycsaládban (4-4 gyerek) nőttünk fel, természetes vágy volt bennünk, hogy több gyermekünk legyen. Nagyon akartuk a házasságunk elején, hogy jöjjön a gyerekáldás. Így született első három gyermekünk házasságunk első öt évében. Úgy gondoltuk, hogy ennyi elég is. Akkor még nem tudatosult bennünk, hogy a gyermek Isten áldása, hisz hitéletünknek nagyon az elején jártunk, mondhatnám úgy is, hogy az átlagosat éltük. Nagyobb ünnepeken eljártunk a templomba, néha imádkoztunk, de nem nagyon kerestük a Jóistent.

Akkor tudatosodott bennünk, hogy a gyermekeinket is a Jóistentől kaptuk, amikor igazi közösségre találtunk, amikor Schönstatt-tal kapcsolatba kerültünk. Akkor apránként átvértelődött az életünkben, kettőnk kapcsolatában és a gyermekeinkhez való viszonyunkban sok minden. Attól kezdve kezdtünk a tudatunkkal és az érzéseinkkel is ráhangolódni és ráhagyatkozni az isteni gondviselésre, ill. kezdtük a történések mögött keresni Istent. Igaziból azt az élményt, hogy a gyermekünk a Jóisten ajándéka, akkor éltük meg először, mikor hét év szünet után megszületett a negyedik gyermekünk. Erősen hatott ránk és erősített bennünket, hogy a közösségben sok a nagy család. Először éreztük, hogy nemcsak mi szülők és a szűkebb családi környezetünk örül és várja a kis jövevényt, hanem mások is velünk örülnek. Az első gyermek születési élményét éltük meg érettebb fejjel újra.

Hogy a hátam mögötti összesúgások, megrökönyödések nem zavartak — pedig megélttem ilyeneket —, az egyszerűen köszönhető annak a közösségnek, amelyik érezhetően a szívén hordoz bennünket. Nagy bátorító, erősítő és megtartó erő! A gyermekáldás elfogadásában a környezet reagálása nem nagyon zavart. Jobban zavart a saját életkorom, hiszen a gyerekeket minden szülő szeretné fölnevelni. Itt jelentkezik a kishitűségünk, hogy nem bízunk mindig eléggé a Jóistenben.

Aki sok gyermeket nevel, talán képesebb arra, hogy mások iránt is nyitottabbá váljon. Példája sokakat vonz, ha utánzásra nem is ösztönöz mindenkit. Mi

több fiatal házaspárt is a szívünkön hordozunk, és úgy érezzük, még van energiánk újak vállalására is. Néha csalódás ér bennünket, amikor megéljük, hogy a felvállalt családok közül nem mindenkinek fontos annyira a közösség, mint nekünk.

Sokak által nem ismert öröm forrása volt látni, hogy nagyobb gyerekeinknek milyen nagy ajándék a kicsi testvér. Jó volt érezni, hogy ők büszkéek a „kistesóra” gimnazista társaik előtt. Azok meg irigylik, „de jó neked!” Nem adhat nagyobb ajándékot egy szülő a

gyerekének, mint azt, ha szül neki egy kistestvért. Így a családban már nemcsak a szülők öröme van jelen, hanem a testvérek izgulása, drukkolása, kritikája, lelkendezése, ami erősíti az összetartozást. A teher is megoszlik a nagy családban. Az új gyermek érkezése után is hamar ki tudtunk mozdulni akár kettesben is otthonról, mert a gyerekek szívesen vigyáznak a kicsire. Szinte veszekedtek rajta, hogy ki etesse, bőfizesse, pelenkázza, kinek az ölében volt többet stb.

Ötödik gyermekünk (aki lopva jött, terven felül) érkezésekor is csak én keseregtem egy kicsit az elején. Nem is annyira a teendők, inkább az életkorom miatt. A családban mindenki örült. Amikor Tilmann atyának elmondtam, hogy sírtam, amikor megtudtam, hogy újból babát várok, azt felelte: „Ilyenek vagyunk mi emberek. Sírunk, ha a Jóisten feladatot ad nekünk.” A most már 5 hónapos ötödik kapcsán is csak megismételni tudom a már elmondottakat. A nagy gyerekek ugyanúgy élik meg a dolgokat.

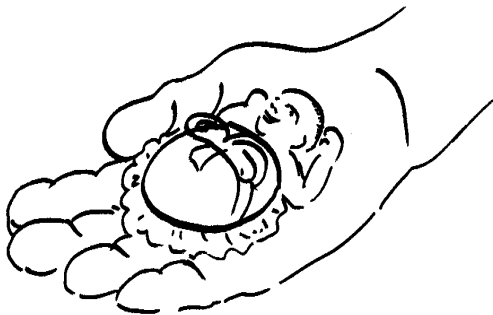
Mára érzéseimet kitöltik a gyerekeveléssel járó apró örömök. Elcsitulak bennem a más élmények megélése utáni vágyak. Rádöbentem, hogy jó otthon lenni, és igazgatni a háztartással járó teendőket, irányítani a gyerekek dolgait. A házastársi kapcsolatunkat, az egymás iránti szeretetünket is erősítette a kicsi jelenléte. Képesek voltunk erőlködés nélkül folytatni az általunk vezetett művészeti csoporttal a munkát. Együtt utaztunk a családdal, és szerepeltünk az ország távoli tájain. Nem éreztük fárasztó tehernek a kicsi gyereket. Nemhogy nem akadályozott semmiben, hanem még plusz energiát is kaptunk általa...

„Aki befogad egy gyermeket az én nevemben, engem fogad be”

Gyermekeinket teljesen a természetre hagyatkozva vállaltuk. A mi esetünkben ez nem olyan nagy dolog, mivel igen sokat kellett rájuk várnunk. 12 év alatt 3 fiunk született — nem tesszük mellé, hogy „csak”, mert ez hálátlanság lenne Isten felé. Most már két éve nagyon, de nagyon várunk egy negyedik gyermekre.

Egyébként csak a természetes születésszabályozást tartjuk elfogadhatónak, hogy befolyásoljuk a gyermekek számát. Kevesen tudják, hogy az időszakos önmegtartóztatás milyen lelki pluszt tud adni egy házasságnak.

Idáig jutottunk a gondolataink összegyűjtésében, amikor egy váratlan esemény történt. Egy születésnap zsúron megkérdezték tőlünk, nem kell-e nekünk egy újszülött kislány? Háromhetes volt. Utánajártunk, hogy miről is van szó. Három nap alatt döntenünk kellett. Utána két hét várakozás következett (kilenc hónap helyett), s ma már itt szuszog a kiságyban a várva várt kislány, akiért olyan sokat imádkoztunk, és akiről fogalmunk se volt, hogy ilyen módon fog eljutni hozzánk. Isten útjai tényleg egészen különösek. Eddig is voltak lelki gyermekeink, a kereszt- és bérmagyerek. Most természetesen az örökbefogadott kislányunk is belépett ebbe a körbe, azzal együtt, hogy ő azért olyan nekünk mint egy testi gyermek. Sose tartottuk magunkat igazán alkalmasnak ilyen feladatra, de úgy látszik Isten nem ezt nézte. Bizonyára velünk lesz az Ő kegyelme, és a Szűzanya segítsége, hogy a feladathoz most felnőjünk. Hitbéli meggyőződésünk, hogy a Szűzanya küldte nekünk ezt a kislányt, hiszen Őt kértük sokáig...

Legyen meg a Te akaratod!

Isten megpróbálja azokat, akiket szeret. Különösen is vonatkozik ez a mondas barátainkra, akiknek házasságuk tíz éve alatt öt gyermekük született. Hét évvel ezelőtt a második kislányuk háromhónapos korában meghalt. Később, a negyedik gyermek is „hajszal híján” követte testvérét. Újszülöttként napokig le-

begett élet s halál közt. Az idő még a legnagyobb fájdalmat is lassan letompítja. Behegednek a lélek sebei is.

— Hogyan emlékeztek vissza kislányotok elvesztésére? Lehet-e áldásnak mondani egy halott gyermeket?

Feleség: Amikor megtudtam a klinikán, hogy gyermekem menthetetlen, túl hamar feladtam a reményt. Még most is bánt, hogy miért nem tudtam jobban bízni Istenben. Akkor talán életben maradt volna. Azért mondom ezt, mert később, amikor a másik is élet-halál közt lebegett és napról-napra romlott az állapota, ismét hasonló helyzetbe kerültem. Most már látom, hogy mindez a hitem nagy próbatétele volt. Én nagyon kicsinyhitű voltam és könnyen kétségbeestem. Amikor már úgy tűnt, hogy minden emberi erőfeszítésünk hiábavaló, végső elhatározással papot hívtunk és az intenzív osztályon megkereszteltük a nagybeteg kisbábát. Ez a nap volt az első, amikor lélekben megnyugodva hagytam este ott a klinikát. Végre teljesen odaadtam, rábízam gyermekem életét Istenre. Ettől a perctől kezdve javulni kezdett az állapota. Arra is gondolok, hogy a gyógyulásban bizonyára segítette meghalt kis nővére égi közbenjárása is. Az a meggyőződésünk, hogy mindez azért történt, hogy jobban Istenbe vessük a bizalmunkat.

Férj: E haláleset kapcsán életszerűen átértük és megtanultuk, hogy mennyire kicsik és tehetetlenek vagyunk Isten előtt. A legjobb tehát, amit tehetünk, ha elfogadjuk az Ő rendelkezését és hittel, bizalommal ráhagyatkozunk.

— Nem fordult-e meg a fejetekben kislányotok halála után, hogy elég volt, több gyermek nem kell?

Férj: Egy ilyen reakció csak tovább nehezítette volna az életünket, mert egyrészt megnehezíti a sebek gyógyulását, másrészt a hitetlen kétségbeesés szava. Mi inkább egy újabb gyermeket kértünk, hogy enyhítse a fájdalmat.

Feleség: A következő gyerek fogadásánál nagyon aggódós lettem. A legkisebb betegség is hihetetlen félelmet váltott ki. Azonnal futottam a kórházba, alig tudtam megnyugodni. Aztán többször is átéltem, hogy végül, miután már mindent végigcsináltam velük, akkor egyszercsak kinyílt a Biblia és Isten szava megnyugtatót, mert Ő az élő Isten!

Férj: Én optimistább, nyugodtabb alaptermészetű vagyok. Nem tudom, hogy jó-e, de a gyerekek betegségeit sokszor mintegy kívülről látom, nézem. Olyan betegségek ezek, amin szinte minden gyerek átesik. Sokszor nem értettem a feleségemet, hogy miért aggódik annyira? Miért kell azonnal a klinikára rohanni? Sokszor olyan ideges volt, hogy nem lehetett vele beszélni. Így hát ráhagytam, nem akartam veszekedni. Az sem volna jó, ha nem viselné a szívén a gyerekek bajait, mint ahogy az sem, ha mindig én is aggódnék mindenért.

Feleség: Sokszor érthetetlen volt a férjem nyugalma. Úgy éreztem, egyedül hagy a gyermekekért való aggódásban. De mégis mindig itt volt, velem volt. Jó volt érezni, tudni, hogy számíthatok rá. Csak így tudtam elviselni, átvészelni a nehéz napokat. Szilárd nyugalma, hite nekem is támaszt adott.

— Látjátok-e, értitek-e már ennyi év távlatából, hogy mire volt jó ez az egész?

Feleség: Bár azelőtt is hívő voltam, de kislányom halálával és a másik gyermek gyógyulásával mélyen megerősödtem a túlvilág és a gondviselés hitében. Végül is a családom egy tagja már odaát van, és onnan figyel minket, él velünk, vár bennünket. Életszerűen megtanultam, hogy ráhagyatkozzak Istenre.

Férj: Sokat töprengtünk, hogy mit is akarunk, minek vagyunk? A gyerekek esete mélyen belénk véste a tanulságot: amint ki tudtuk mondani, hogy tehetetlenek vagyunk, hogy „legyen meg a Te akaratod”, javulni kezdett a helyzet. Kislányunk halálával megtanultuk, hogy ha nem hiszünk Istenben, nem tehetünk semmit. Ez igazolódott be a másik gyermek felgyógyulásában is. Nagyon nehéz volt, mert először kapkodtunk mindenhez. De végül is megtanultuk, hogy Isten a tenyerén hordoz minket, csak arra kell vigyázni, hogy le ne pottyanjunk!

Isten erejéből meríték

Csodálkozva kérdezzük egymástól a feleséggel, hogyhogy más kisgyermekes családok olyan jól bírják? Itt van például X,Y házaspár. Náluk a legnagyobb anyyi idős mint nálunk a legkisebb, és azóta nekik még négy született. Meg is kérdeztük tőlük:

— Hogyan vállaltátok gyermekeiteket? Hogyan változott a gyermekvállalás a többedik gyermeknél?

Feleség: Első gyermekünket türelmetlenül vártuk, hatalmas boldogság volt, amikor első házassági évfordulónkon megkeresztelhettük négyhetes kislányunkat. Megtapasztaltuk életünkben, hogy mennyire Isten különleges nagy ajándékai Ők. Isten hatalmában állt az áldás, és az Ő hatalmas rendelte úgy, hogy második kisfiúnk oly hamar hazatért...

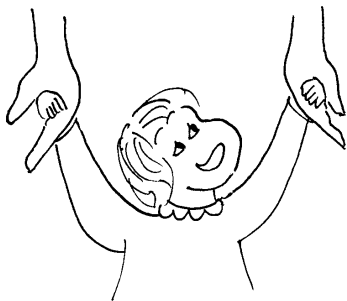
Érdekes, hogy lányfejjel mennyit problémáztam azon, hány gyermekem is legyen. Most pedig, nyolcévi házasság után, örömmel fogadnám még egy következő gyerek érkezését. Tudom, Isten nem ad nagyobb feladatot, mint amekkorát elbírok. Ha néha nehéznek tűnik a hétköznapi sora, akkor legalább van mit felajánlani — akár azokért is, akik ezekben az örömeinkben soha nem részesülhettek.

Férj: A válaszukhoz hozzá kell tennem, hogy nekünk nagyon jól alakultak a lakáskörülményeink. Így, mivel a Gondviselés ennyire a tenyerén hordozott bennünket, mi sem zártuk el az Ő útját. Én mondogattam néha a feleségemnek, amikor ötször föl kellett kelni éjszaka, és amikor mindahányan betegek, nyugtások voltak, hogy most egy kicsit várni kellene a következő babával.

— Milyen hatással voltak, vannak rátok a gyerekek?

Feleség: A gyermekek a kettőnk szeretetéből keltek életre. S minél többedik egy gyerek, annál elmélyültebb, érettebb szeretet gyümölcse. S talán ezért van az, hogy csodálatos módon egyre intenzívebb és felszabadultabb az irántuk való szeretetem. A nagy család jó alkalmat ad arra, hogy fejlődjön bennem a hit, a türelem, a tolerancia.”

Férj: Tudom, hiszem, hogy a gyermek Isten áldása, de nem érzem... A gyermekeknek köszönhetjük az egymásközi szeretet növekedését, a nagyobb felelősséget, azt, ahogy ránk néznek. Mindenképpen buzdítás a jelenlétük a nagyobb életszentségre, mert félelmetesen látom, mennyire rajtunk is múlik az ő sorsuk.”

Feleség: A házastársi kapcsolatunkra is pozitívan hatottak a gyerekek. Már házasságunk előtt felhívták a figyelmünket, nem szabad, hogy a gyerek háttérbe szorítsa a házastársi kapcsolatot. Néhány konfliktus megtanított a helyes egyensúlyra. Gyerekeink miatt leépültek a külső karitatív tevékenységünk (idősek, betegek rendszeres látogatása, kiscsoport vezetése, erdélyi misszió stb), de talán kibontakozóban van valami, amit szeretnénk, hogy ugyanolyan értékes legyen, ha nem is olyan látványos: a családépítés. Olyan családot szeretnénk, aminek a légköre sugároz...

— Mi szab határt a gyerekvállalásnak? Miben terhelnek meg gyermekeitek?

Feleség: Nekem nem volt nehéz elfogadnom gyermekeim érkezését. Talán az a legnehezebb, amikor valamit percenként abba kell hagynom. Vagy párhuzamosan ötfelé kell figyelnem. Olykor nehéz áthidalnom a különböző korosztályok igényeit: míg az egyik mesét hallgatna, a másik hancúrozni szeretne, a harmadik velem várat építeni, amit aztán a kis negyedik azonnal szét is rombol...

A gyermekvállalásnak az energiánk, a figyelmünk, türelmünk szab határt. Ha már a négy gyerekkel is naphosszat csak kiabálnék, biztosan nem akarnék ötödiket... Érzí az ember, hogy mi fér még bele. A másik oldala pedig, hogy mennyire tudok Isten erejéből méríteni. Mert ha Vele élek, sokkal többre vagyok képes.

Férj: Nehéz megtudni, hogy mi Isten szándéka, terve. Így lehet, hogy máris több gyermekünk van, mint amennyit fel tudunk tisztességgel nevelni. De az is lehet, hogy a mostaniak után még fog születni két-három gyermekünk, és mi ezzel fogjuk betölteni a hivatásunkat. A terhek között a gyerekek nyafogását tűröm a legnehezebben. Ez, hála Istennek, az életkorral fordítottan arányos.

— Milyen külső és belső feltételekre van a családnak szüksége ahhoz, hogy betölthesse a hivatását?

Feleség: A társadalom sajnos sokgyerek-ellenes. Már a harmadik babánkat várva is megtapasztaltam a meghökkenést, csodálkozást: „Maga gyűjti a gyere-

keket? Mi a férje foglalkozása, hogy ennyi gyereket el tud tartani?” — A férjem tanár, de nem ez szab határt a gyerekvállalásnak. Csodálkoznak, hogy nem úgy élünk, nem olyan értékeink vannak, mint másoknak... Egy négygyermekes német édesanya fogalmazta meg nekem: „Man muß Selbstbewußtsein haben!” (Öntudatosnak kell lennünk!) Büszke lehet magára minden anya, aki négy-öt gyereke mellett nem dolgozik, hanem „csak” otthon van. Tudnunk kell egy értékrendet felállítani, s lemondani a kevésbé fontos dolgokról, mert minden egyszerre nem megy. S a legfontosabb a napi negyedóra imádság, csönd, amire egy anyának nagy szüksége van, ebből meríték erőt a naphoz.

Férj: A társadalom gyermekellenességét hallom, de nem érzem. A normális családi élet külső feltétele egy megfelelő lakás, hogy a gyerekek rendesen elférjenek és a szülők se bolonduljanak meg. Szükségünk van még együttgondolkodó, hívő barátokra is, akik megerősítenek bennünket. Továbbá szükségünk van pedagógiai érzékre, rendszeres ima- és szentségi életre, mély házastársi szeretetre.

— Vannak-e, szeretnétek-e „lelki gyermekeket” is?

Feleség: Lánykoromban sok volt. Most szinte minden energiámat a családomra fordítom. A kapcsolattartás levélváltással jobban megy mostanában, mert levelet írni még éjszaka is lehet. A házaspárok, a közösségünk tagjai nem lelki gyermekeink, de megosztjuk gondjainkat, igyekszünk segíteni egymásnak. Szeretném, ha több lelki energiám jutna „kívvülre”. Majd talán ha kikerülünk a pelenkás korszakból. Szeptemberben elterveztem, hogy heti egy délelőttöt beszélgetésekre szentelek, de eddig még nem tudtam kijutni a házból. Annak arányában fog tágulni a lelki gyermekeim köre, ahogy időm és energiám marad arra, hogy beengedjem őket a mindennapjaimba...

Férj: A lelki gyermekek vállalása „tőlünk” függ, mennyire zárkózunk be, vagy mennyire „engedjük” leülni asztalunkhoz a másikat. Persze bosszant, ha már egy héttel előtte elterveztem, hogy az egyetlen szabad délutánomon rendbe akarom tenni a kertet és éppen akkor állít be valaki. Igen örültem egyszer, amikor egy barátunk velünk vacsorázott, és amikor fölkelt csak ennyit mondott: „Sokat tanultam ma este tőletek!” Igazán nem tudta megmondani persze, hogy mit, pedig kíváncsiak voltunk rá.

Legyen a vér szerinti gyermek lelki gyermek is! Nekünk nagyon bevált az egygyerekes együttlét. Amikor csak egyikükkel megyünk el sétálni, kirándulni, olyankor boldogok és sok mindent meg lehet beszélni.

Nem a mi dolgunk megítélni, hogy a másik házasságába mennyi gyerek „fér bele”. Azt mindenestre gondolom, hogy Isten különleges lehetőséget adott a szeretet gyakorlására gyermekeinkben. Olyan palántákat bízott ránk, akik hasonlóak hozzánk, akik sok örömet okoznak nekünk — tehát a legtöbbször könnyű őket szeretni...

Nehéz kilenc hónap

„A következő gyermekünk nagyobb korkülönbséggel szülessen!” — gondoltuk, amikor elsőszülött fiunkat húsz hónap után egy kislány követte. De aztán a természetes születésszabályozást nem alkalmaztuk következetesen, így alig nyolc hónap múlva újra gyanút fogtunk...

Lelkiismeretfurdalással ugyan, de akkoriban azért fohászkodtam: „Istenem, még egy kis haladékot kérek! Még olyan kicsik a „nagyok”!

A teszt negatív volt, így fellélegeztem. Ám a jelek egyre erősebben igazolták, hogy valaki élni akar. És ahogy nőtt ez a kis lény bennem, úgy egyre nagyobb helyet vívott ki magának a szívemben és lelkemben. Már anya voltam, nem csak biológiai értelemben.

Az orvos jelentkezésemkor idősebbnek érezte a terhességet számításainknál: talán ikrek! — kacsintottunk össze férjemmel, mert mindig kacérkodtunk ezzel az élménnyel. Az első ultrahangos vizsgálat azonban sokkhatással volt rám. A méhemben a magzat mellett egy természetes mióma fészkelte. Az orvos hümmögött és többféle esélyre is felkészített. Ekkor éreztem, harcolni fogok érte, mert nagyon szeretném, ha megszületne. Naponta beszélgettünk Róla Istennel, és a Szűzanyának is különösen felajánlottuk a Kicsit.

Annai új érzést és gondolatot ébresztett bennünk ez a helyzet. Korábban például amellet, hogy természetesen nagyon tiszteltük azokat, akik saját gyermekeik mellett másét is felnevelik, nem tartottuk elképzelhetőnek a mi esetünkben. Most ez átértékelődött bennünk! Miért is ne? Ha nem produkálhatjuk mi magunk a nagycsaládot, azért nem kell lemondanunk róla, hiszen Istentől kapott hivatásnak tekintjük a népes család nevelését.

Közben ahogy teltek a hetek, egyre bizakodóbbak lettünk: a Szűzanyának is szüksége van a mi kis Kópénkra!

Végül nem könnyű kilenc hónap után gyorsan és komplikációmentesen egészséges kisfiunk született. A családba érkezésének és befogadásának élményei azután véglegesen feledtették velünk a nehézségeket. A testvérei rajongtak a kisbabáért. Mint a család jelenlegi legkisebb tagja, természetesen azóta is pozícióelőnyt élvez, és jól túri a feléje áradó szeretetözönt. Viszonzásul ő a családuk egész lényében mosolygó mókamestere.

Így visszatekintve erre a korszakra, újra megdöbönt: röpké egy év alatt hány és hányféle módon válaszoltunk Isten érintésére! Az érzelmi és lelki reakcióink milyen változatosságát éltük meg! Nem bánjuk, hogy a harmadik gyermekünk nem az eddigi megszokott „sima leszállással” érkezett meg közénk.

Együtt a szülőszobában

Ötödik gyermekünk érkezését több, addig számunkra ismeretlen élmény kísérte. Először is nem igazán számítottunk rá, így a lélekben való elfogadása nem a fogantatása előtt, hanem azután történt. Aztán a várandósság 5. hónapjában az UH vizsgálat valamilyen fejlődési rendellenességet mutatott, amiről ugyan hamarosan kiderítették, hogy az életésélyeit nem befolyásolja a jövővénynek, de azért a születés pillanatáig sok izgalmat okozott. A sok vizsgálat miatt Ő az első gyermekünk, akinek a nemét a szülés előtt tudtuk már. És végül Ő az első gyere-
künk, akinek a születésénél ott lehettem.

A negyediknél is szerettünk volna együtt szülni, de ez akkor nem volt lehetőség. Ő, az ötödik a várható komplikációk miatt fővárosi születésre ítéltetett, ahol a szülészorvos készségesen hozzájárult a papásüléshez. Amikor a szülés megindulásának hírére a kórházba értem, az orvos azzal fogadott, hogy még kb. fél óra, és meglesz a baba. Pár perc múlva már odaállhattam a feleségem mellé. (A fejéhez, mert ott nem voltam útban!) Mi lehet a férj szerepe ilyenkor? A szülésznő, az orvos elsősorban az újszülöttel foglalkozik, különösen akkor, ha komplikációra számítanak. Talán az a legfontosabb, hogy a férj ekkor a feleségére tud figyelni, és a szülés alatt csak ráfigyel.

A korábbi szüléseknél mindig eszembe jutottak Kodolányi sorai az Égő csipkeborkból: „Terád gondolk szerelmem, kínban és örömben égve, távol vagy tőlem e súlyos, e sorsdöntő órán...” Most résztvevőként tapasztalhattam meg, hogy mit jelentenek az Úr szavai a Teremtés könyvében: „Fájdalommal szüled meg gyermeked.”

De ott állva verítékező feleségem mellett, nem a fájdalom volt a legszembetűnőbb, hanem a csoda. A csoda, amiről mi férfiak csak olvasunk — ha olvasunk — itt-ott. A görög mondákban, a népmesékben, néha egy-egy versben. Megvilágosodott számomra, hogy minek a képe a mesékben leírt virágkehelyből való születés, a mondákban szereplő tengervízből való születés. Láttam, hogy a várákozás kilenc hónapja után, még egy utolsó nagy fájdalom és az ebből fakadó felsóhajtás az új élet ára.

És láthattam, amikor amúgy maszatosan, feleségem kézbe kapta kisbabáját, magához szorította a még mindig hevesen kalapáló szívű kicsit, és a megnyugtató volt az első szava: — Jól van Kicsikém, túl vagyunk rajta! — mondta már mosolyogva. Aztán lemosva, bepólyálva a rácsos ágyban odatolták a kisfiúnkat újra a szülőágy mellé. Kiemeltem a kiságyból, és feleségem mellé tettem, hogy érezhesse ismét a mama közelségét. És ez a kis ember, megszületése után háromnegyed órával, élénk szemekkel szopni kezdett. Azóta is nap mint nap bizonyítja életrealitását.

Ezt könyvből nem lehet megtanulni

Az egyház tanítását a házastársak termékenységéről már házasságunk előtt is ismertük. Tudtuk, mihez kell tartani magunkat, csak azt nem tudtuk, hogyan.

Akkoriban jelent meg egy jó vastag és igen részletes kiadvány: Kippley „A természetes családtervezés művészete” című könyve. Nosza, nagy lelkesedésemben belevetettem magam, s néhány oldal átfutása után — önbizalmamban mindig bővelkedő lévén — kijelentettem, hogy én erről a kérdésről már mindent tudok. Az nem okozott gondot, hogy valójában csak a bevezetőig jutottam, hiszen friss házások voltunk, gyermeket akartunk.

Első két gyermekünk megszületése után, gyanítva, hogy van még tanulnivalóm, már tollat is vettem a kezembe, s újból nekiültem ennek a nehéz olvasmánynak. Gondosan aláhúztam a fontos mondatokat, azonban sokra megint nem jutottam, mert néhány hónap múlva kopogtatott a harmadik.

Mikor megtudtam, hogy megint babánk lesz, rettenetesen kétségbeestem. Anyósoméknál laktunk egy kicsi szobában, s a két pici ellátása nagy teher volt mindkettőnknek. Nagyon kilátástalannak láttam helyzetünket, de végül minden jóra fordult.

A baba megszületésekor már saját lakásunkban lakhattunk, és mindaz a nehézség, amitől úgy rettegettem semmivé foszlott. Ráébredtem, hogy nem az a fontos, hogy mit látok előre, hanem egyedül az, hogy Jézushoz ragaszkodjam, s bízzak Isten jóságában.

Később férjemmel együtt kezdtük újra a tanulmányokat és sok mindent megtanultunk. Már mertünk tervezni. Arról beszéltünk, hogy örömmel fogadnánk egy öcsit, mire a pici három éves lesz. Csakhogy valamelyik lecke megint kimaradt, s az öcsi fél évvel a tervezettnél előbb érkezett.

Hosszú ideig szigorúnak tartottam az egyház tanítását a születésszabályozásról, a módszerben pedig nem bíztam. De minél jobban megismerem, annál inkább bízom benne, és érezzük már a közös várakozás jótékony hatását házasságunkra.

A tiltott napok önmegtartóztatása erősíti és színesíti kapcsolatunkat. A szabad napokon pedig az ajándékozás öröme gazdagít minket. Így az egész ciklus házastársi szeretetünket szolgálja, erősíti.

Mikor Tilmann atyával beszélgettünk erről, ő elgondolkodott, és azt mondta, ezt könyvből nem lehet megismerni. A módszert csak abban járatos emberektől lehet megtanulni.

Mi egyik gyermekünk születését sem úgy terveztük, ahogy sikerült, de mind-egyikért hálásak vagyunk a Jóistennek.

Most ádventben történik valami

Ádvent azt jelenti, hogy a Jóisten azt mondja nekünk: „Szeretnék hozzátok jönni.” Kétféle értelmezése van az ádventnak. Az ádventi időszak egyszer a Jézus születése előtti idő. Beszélhetünk ádventről akkor is, ha Jézus újra eljön, Hogyha vége az időknek, ha vége a világnak.

A mostani ádventről szeretnék beszélni. Azt mondja a Jóisten, hogy „szeretnék hozzátok jönni”. A társunkra nézünk és azt mondjuk: „Hála Isten, hogy jössz ebben az évben. Igazán nagy szüksége van neki arra, hogy jöjj!” Örülünk, hogy a Jóisten szeretne benne lakni. Természetes, hogy ez az új betlehemi istálló szegény. De szép, hogy a Jóisten hozzá szeretne jönni. És ez karácsony lesz.

Karácsony azt jelenti, hogy az üdvözítő a társamban újra akar születni. A társunkat megkeresztelték, tehát Jézus a szívében él. De karácsonykor ez kívánságunk is: „Gyere a házastársam szívébe! Éreztesd vele, hogy szereted! Adj neki nagy benső örömet! Add, hogy örüljön saját magának!” Igazi ajándék, amikor karácsonykor a társunk örül, hogy a Jóisten a szívében lakik, hogy ő élő istálló, élő Betlehem. „Azt kívánom neked, hogy vedd észre, hogy Jézus a szívedben él.”

A pásztorokhoz hasonlóan odamehetünk a jászolhoz, és imádkozhatjuk az Urat. Az Urat, aki a házastársunk szívében lakik. Az Urat imádkozhatjuk a tabernákulumban, és imádkozhatjuk az Urat egy kegyelemmel eltelt ember szívében. Azt szeretném mondani önöknek, hogy meglátogatjuk az Urat a jászolban, és a házastársunk szívében.

Most ádventben nekünk is mondja az Úr, hogy „szeretnék hozzád jönni.” És kívánjuk magunknak azt, hogy nálunk lakjék. Ha az Úr érezhető a szívünkben, akkor érezzük, hogy örül nekünk. És akkor mi is örülünk magunknak. De nem azért jön, hogy a jó gyerekeket megjutalmazza. Nekünk mindannyiunknak egy kicsit pogány istenképünk van. Vagyis úgy képzeljük el Istent, hogy megjutalmaz, vagy megbüntet bennünket. Az Úr, aki karácsonykor emberré lesz, az egy másik. Ő nem jutalmaz és nem büntet. Ő megvált. És semmit sem csinálunk, csak megengedjük, hogy megváltson minket. És a szívem azt mondja: „De rossz voltam...” Ez a pogány Isten a szívemben. A keresztyén Isten azt mondja: „Gyere, szeretlek! Szabad?” Hát akkor mit mondunk? „Hát, nem szoktam ugyan hozzá, hogy megváltsanak, hanem mindent magam szeretnék csinálni, saját magam akarom magamat megváltani, de szabad, megválthatsz, gyere hozzám, várlak.”

Kell ezért valamit tennünk, és ez nehezebb, mint minden más. Föl kell adnunk a büszkeségünket. „Gyere, és válts meg!” És ő azt mondja: „Igen, jövök.” Ez nagyon szép, barátaim. Ezáltal egészségessé válik az ember. Ez egy terápia. Már nem keringünk saját magunk körül. Azt mondjuk: „Ilyenek vagyunk.” És ő azt mondja: „Ez nem baj, azért jövök.” És odatartjuk neki a szívünk szegénység-

gét. Mi vagyunk a szegény betlehemi istálló. Hol van az én szegénységem? Hol van szükségem megváltásra? Mit jelent ádvent és karácsony nekünk kettőnknek? Egymáshoz ülünk és egy cédulát veszünk és leírjuk mit óhajtunk a gyermek Jézustól. Leírjuk: „Kérem szépen, tessék jönni mindjárt, mert ilyenek vagyunk. Gyere, szükségünk van Rád, mert...”

És akkor leírjuk. Nem szeretnék együtt meggondolni, hogy mire van szükségük a Jézuskától? Példa: Szép lenne, ha bátran tudnánk a jövőbe tekinteni. Keményen beszélek. Ha az ember elveszíti a bátorságát, akkor túl fontosnak tartja saját magát. Aki azt gondolja, hogy ő nagyon fontos, és látja a nehézségeket, elveszíti a bátorságát. Ha viszont magunkat nem tartjuk olyan fontosnak, viszont a Jóistent tartjuk fontosnak, akkor bátrak leszünk. Ha mi ketten a jövőbe nézünk és látjuk azt is, hogy a mi jövőnk a Jóisten kezéből jön, akkor bátrak vagyunk, és bízunk abban, hogy minden jó lesz. Természetesen dolgozni kell, csak más a hangulat. Azért azt kérjük a Jézuskától, hogy bátran tudjunk a jövőbe nézni.

Másik példa. Azt kérjük Jézustól, hogy bocsássa meg az eddigi bűneinket. Gyakran előfordul, hogy visszaemlékezünk a régi bűneinkre, bűnösségünkre, és az fáj. Talán már meggyóntuk, és tudjuk, hogy minden jó, de fáj. Hogyha Jézus a szívünkbe jön, akkor megmondhatja nekünk, hogy megint minden jó. Ez egy kapcsolatban nagy problémává válhat. Van egy elmúlt bűn, meggyóntuk, megbocsátottunk egymásnak, de a kapcsolatot terheli.

Egyszer találkoztam egy házaspárral. Körülbelül 10 éves házasság volt. Beszéltek arról, hogy házasságuk első évében egy házban laktak a férfi szüleivel. A férfi anyja a fiút mindig „körülfozta” és a feleség szomorú volt és akkor a férj megpróbált közvetíteni az anyja és a felesége között. És a feleségnek az volt az érzése, hogy elárulják. Természetesen. Ez a seb, ez a régi bűn még tíz évvel később is megvolt. Igazi keresztény család volt. Erkölcsteológiaiilag már nem volt bűn, mert gyóntak és el is költöztek, de baj volt, igazi baj. Talán mondjuk az Úrnak: „Jöjj, és gyógyíts meg minket!”

Talán azt mondjuk az Úrnak: „Adj egy új bizalmat nekünk!” Ha gyakran kellett csalódnom, akkor elveszítem a bizalmamat. Nagyon sok asszony csalódott a férjében. Korábban a férfiak a mennyből jöttek. A fiatal isten lejött, és akkor a fiatal isten a piszkos zoknijait az ágy alá dobta. Ez fáj, barátaim. Ez az élet. Aztán elvágta az ujját és kezdődött a nagy krízis; az orvoshoz ment. Amikor nekünk asszonyoknak kell szenvednünk, akkor mi asszonyok igazán szenvedünk. És ez a férj! Fáj a feje, jegelni kell stb. Észre vesszük, hogy a férfiak fizikailag milyen gyöngék, mennyire függenek a nemiségtől. Már nem tiszteljük ezeket a férfiakat. Képzeljék el, hogy eljönne Jézus és újra kezdenék tisztelni a férjüket. Ez igazi karácsonyi ajándék. De ez olyan ajándék, amit nem lehet csinalni. Tisztelet vagy van, vagy nincs, és attól, hogy „akarok” nem lesz.

Mit óhajtunk Jézustól, amikor karácsonykor jön? Megváltásra van szükségünk. Ez a kívánságlistánk. Mit ajándékozzon nekünk a Jézuska? Ha ezt megbeszéljük egymással, már maga ez a beszélgetés karácsonyi ajándék, mert egymásra találunk, és azért, mert egy közös gyengeségüket fölismerik és elismerik, a megváltásra való rászorultságukat ismerik föl. S ha egy ilyen közös gyengeséget föl ismer és elismer valaki, azzal már kezd azon úrrá is lenni. És ha mi ketten azt tudjuk mondani: „Ilyenek vagyunk”, nem szomorúan, hanem realiztikusan, akkor új élet kezdődik, mert csak Jézus tud segíteni nekünk. Ez a közös kívánságlista. És most csinálunk még egy személyenkénti kívánságlistát is. „Kedves Jézus! Most nemsokára jössz a földre. Igaz, egy szegény földet fogsz találni. De, mert gyermek vagyok, el akarom mondani a kívánságomat.” És most leírom Jézusnak, hogy mit akarok a társamtól. És ezt a cédulát odaadom a társamnak. Tehát: „Kedves Jézuska! Egy nagyon kedves férjem van. De nem mossa a fogait és szájszaga van. Tedd, hogy rendszeresen mosson fogat!” Túl kemény? Kicsit. Ez akkor megy, amikor igazán jó a beszélgetésünk. De kívánunk valamit a Jézuskától és a Jézuska a házastársunk. Nem kívánunk túl sokat. Valamit, amit a Jézuska meg is tud tenni. Mert a Jézuska szeretne nekünk örömet okozni. És ha a Jézuska túl soknak érzi, nem bírja, akkor szomorú, és azt nem akarjuk. Azt mondjuk: „Mit kívánsz karácsonyra?” Fájhat egy kicsit? Nagyon szép lehet, amikor mondjuk egymásnak: „Nem nagyon, de egy kicsit fájhat ez a kívánság.” Talán tudunk igazán ajándékozni egymásnak valamit.

Még szebb, ha úgy kérdezzük: „Mivel ajándékozhatlak meg?” Sohse kívánják maguknak a másik jellemének a megváltozását, mert az nem megy. Ilyenek vagyunk. De kívánják azt, hogy a másik fáradozzon, igyekezzon. Például: el akarunk indulni és a férj már az autóban ül és vár, és kezdi az első rózsafüzért, vár, fogy a benzin... Barátaim, azt nem lehet kívánni, hogy a feleség pontos legyen. Nem megy. De mi megy? Megkérdem: „Emlékeztethetek arra?” De akkor nem az autóban ülök, hanem a bejárati ajtónál állok, és azt mondom: „Segíthetek?” Vagyis nem a jellemet akarjuk megváltoztatni, hanem segíteni.

A Szűzanya tud nekünk segíteni az ádventban. Ha a Szűzanya a közelünkben van, akkor nyitott a szívünk a Jóisten felé. Üljenek egymás mellé és kérjék a Szűzanyát: „Gyere hozzánk, add, hogy jó ádventünk legyen!” Aztán már többet nem is mondanak. Egyszerűen elképzelik, hogy a Szűzanya Önökhöz jön. Odaül Önökhöz, és megajándékozza Önöket a szívének egy részével. És a szívünk olyan lesz, mint a Szűzanyánk szíve, nagy, erős, jóságos, és mi Édesanyánkkal együtt szeretjük Jézust köztünk és azt mondjuk: „Gyere hozzánk, a közösségünkbe!” Minden, amit a megváltásra való ráutaltságról mondtam Önöknek, az könnyebben megy, ha szeretjük a Szűzanyát. Ha a szívünket összekapcsoljuk a Szűzanya szívével, akkor érezzük az ő szívében, hogy milyen szép az, ha hagyjuk, hogy Jézus megajándékozzon bennünket. Akkor könnyebben föladjuk a büszkeségünket. Akkor hiszünk a csodában.

*Minderkedve olvasónknak
kegyelemteljes rácsonty
és boldog új évet kíván*

a Szerkesztőség

1994 — Máriával új Pünkösöd felé!

„Krisztus szeretete sürget minket” — hangzott ezévi jelmondatunk. Eleinte csak sejtettük, majd egyre világosabban felismertük, hogy a sürgetés az egymás iránti nagyobb odaadásra, a házastársi szeretetünk megújítására ösztönöz. Az 1993. év egy új kezdetet jelentett sok családnak életében — ezt jelzi a megfogant és megszületett gyermekek sora —, és egy új kezdetet az egész Schönstatt család életében is. Tilmann atya márciusban írt levelében a következő gondolatokkal üdvözölte a 10 éves jubileumát ünneplő magyar schönstatti családmozgalmat:

„A Szűzanya egy nagy országot ajándékozott nekünk. Háziszentélyeink várnak a középpontjukra, egy schönstatt-szentélyre. És a schönstatt-szentélynél lesz egy ház, mely a családok iskolázására fog majd szolgálni. Ki fogja ott a családnapokat tartani, ha nem mi? Ki adja tovább a háziszentélyről szóló üzenetet, ha nem mi...?”

A feladat közelebbi, mint gondoltuk. A családok száma nő, és így 1994-ben Tilmann atyán kívül házaspárok is fognak családnapokat tartani.

Úgy érezzük, ez a munka nagyobb annál, mint amekkorával csupán a magunk erejéből meg tudunk birkózni. Ezért bizalommal fordulunk Anyánkhoz, s királynőnkhez, és köréje gyűlünk a pünkösdi teremben. Vele imádkozunk a Szentlélekért a magunk, a házaspárunk, a gyermekeink és az egész családközösségünk számára. Így tekintünk Máriával egy új Pünkösöd felé.

És közben feltesszük magunknak a kérdést: „Mit ajándékozunk a Szűzanyának? Mit ajándékoz neki a családközösségünk?” — hogy megtapasztalhassuk a Szentlélek kiadását.

A Szentlélek eljövételét elsősorban az egyes családok életében várjuk. Azt reméljük, hogy betölt bennünket ajándékaival. Mint férj és feleség, újra egymásra találunk; bölcsességet, erőt és türelmet nyerünk; megértjük Isten tervét az életünkkel. Így élményszerűen megtapasztalhatjuk Isten gondviselő jelenlétét. Erre a felemelő élményre vágyunk, mely boldoggá és sugárzóvá teszi családjainkat. És ezáltal Isten a legnagyobb dolgokat a legkisebbek által viszi végbe.

Gyerekszáj

Az agglegény nagybácsi meglátogatja újszülött unokaöccsét, aki negyedik gyerek a családban. A legkisebb báty büszkén kalauzolja bácsikáját a gyerekágyhoz. Ott a nagybácsi így évődik:

— Lackó, add nekem az Öcsit, neked úgyis van már testvéred!

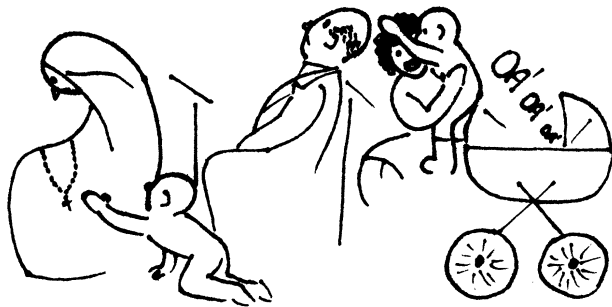
Mire Lackó rövid gondolkodás után:

— Imádkozzál te is, aztán te is kapsz a Jóistentől!

* * *

Szentmisén a nagycsalád

* * *

Harmadik gyermekünk születése után barátaink — apa és nyolcéves fia — érkeznek babanézőbe. A kis srác otthonosan vágat be a csecsemő szobájába, ahol elmélázva áll meg a kicsi fejénél. Mikor apja mellélép, a csak a gyerekekre jellemző bizonyossággal a hangjában, így szól:

— Na, ahogy elnézem, ezeknek is öt gyerekük lesz!